

Svenska Klätterförbundets riktlinjer för

Utrustning och Klätterväggar

Svenska Klätterförbundets riktlinjer för

Utrustning och Klätterväggar

En klättervägg är en komplex struktur som skall klara av stora krafter, både dynamiska och statiska under lång tid. Olyckor som beror på att klätterväggar går sönder är mycket ovanliga, och med en systematisk kontroll kan vi se till att det fortsätter vara så. Även den systematiska kontrollen av all annan skyddsutrustning är viktig.

Utrustning

I arbetslivet finns tydliga krav på hur skyddsutrustning skall användas och kontrolleras. På de kommersiella klättergymer, med anställda, så är det inte orimligt att titta på de krav som Arbetsmiljöverket ställer. Även den utrustning som man hyr ut till kunder bör kontrolleras på detta vis.

Europeisk standard kräver att fallskyddsutrustning (för skydd mot fall inom arbetslivet) kontrolleras minst en gång per år¹ (var 12e månad). Den utrustning vi använder inom klättring är inte fallskyddsutrustning i lagens bemärkelse (det är klätterutrustning för fritidsbruk), men då vi använder den på ett likvärdigt sätt så skall den kontrolleras på samma sätt.

All säkerhetsutrustning som ägs av en klättervägg (anläggning) skall kontrolleras. Kontrollen skall genomföras av en kompetent person, och till sin hjälp bör han/hon ha riktlinjer från leverantören/erna. Vem som är kompetent att genomföra kontrollen får anläggningen själva ansvara för. Anläggningen skall ha en person som ansvarar för den årliga kontrollen, även om han/hon inte behöver genomföra hela kontrollen själv.

De leverantörer som även säljer utrustning för industriellt fallskydd har ofta bra hjälpmedel på sina hemsidor för inspektion. Se bland annat:

http://www.petzl.com/EPI/v2/epi-en/Abs/control_GB.htm

<http://www.camp.it/EN/...%5Cimg%5CF7E2ACCF-67FA-434E-A108-0C3FAF154F30.doc>

<http://www.singingrock.cz/data/files/ppc-eng-2008/data/index2.html>

Även BMC har en bra broschyr om utrustning:

<http://www.thebmc.co.uk/Download.aspx?id=77>

Den årliga kontrollen skall vara protokollförd. En anmärkning på en produkt skall kunna spåras, och därför krävs det individuell märkning av alla produkter.

Många tillverkare har individuella ID-nummer på karbiner nu för tiden, annars kan kompletterande märkning behövas, görs lämpligen med oscillerande märkpenna (tex <http://www.clasohlson.se/link/m3/Product.Product.aspx?artnr=30-9609>). Övriga produkter som ytterst sällan är märkta från leverantören (repbromsar, maillon rapids mm) måste märkas.

Tänk även på att repen skall vara individuellt märkta. Om ni köper färdiga längder från er leverantör så måste dessa vara märkta när de levereras², ställ detta kravet på leverantören. Kapar ni repen från en köpt rulle, se till att använda de medföljande märklapparna på rätt sätt, och om sådana saknas kan man märka tex med dymo-etikett och transparent krympslang.

Om det inte finns risk för att klätterrep dras ner kan märkningen på ett rep vara platsen som repet häner på.

---

1 European directive 89/686/EEC

2 http://www.bealplanet.com/portail-2006/index.php?page=vend_epil&lang=us

Klätterväggar

En ny klättervägg som köps från en väggleverantör skall uppfylla EN 12572-1³ eller EN 12572-2⁴. Detta garanterar en typgodkänd produkt, som uppfyller de krav som vi kan ställa på en vägg. I normen för en klättervägg så specificeras bland annat vilken dokumentation som skall följa med klätterväggen. Flera leverantörer slarvar med att bifoga dokumentationen. Ställ krav på er leverantör. Förbundet äger inte rätt att återge hela standarden (den kan köpas från www.sis.se). Följande skall finnas för en klättervägg:⁵

Överensstämmelse för klättervägg

Överensstämmelsedokumentationen skall levereras till kunden och innehålla följande information, där det är applicerbart:

- a) detaljerad beräkning för hela konstruktionens stabilitet och alla säkringspunkter
- b) placering av säkringspunkterna
- c) rapport för anslagstest för ytellementen
- d) rapport över "proof test" för klätterväggen
- e) rapport för test av säkringspunkternas infästning enligt annex C

Om applicerbart

- f) rapport för test av greppfästen
- g) märkning
- h) instruktionsmanual

Instruktionsmanual

En instruktionsmanual skall bifogas, och skall innehålla följande:

- a) Informationen i punkt 5⁶.
- b) Position och typ av säkringspunkter på klätterväggen.
- c) Maximalt antal säkringspunktslinjer (leder) som kan användas samtidigt på klätterväggen.
Notera: I normala fall är antalet säkringspunktslinjer lika med antalet toppankare.
- d) Specifika användnings, underhålls och inspektionskrav, se annex G.

För klätterväggar som inte är byggda enligt nämnda standard så bör så många delar som möjligt dokumenteras ändå.

Speciellt beräkningar och inspektion är intressant.

Inspektion och underhåll

G.1 Tillverkaren / leverantören ska tillhandahålla:

- a) instruktioner för underhåll (märkt med numret på den nuvarande standarden), vilken skall innehålla ett uttalande om att kontrollfrekvensen varierar med typen av utrustning eller material som använts och andra faktorer, t.ex. hårt bruk, nivåer av vandalism, kustnära läge, luftföroreningar, ålder på utrustningen
- b) ritningar och diagram som är nödvändiga för underhåll, inspektion och funktionskontroll och, i förekommande fall, reparation av utrustningen

3 Artificiella klätterkonstruktioner –

Del 1: Säkerhetskrav och provningsmetoder för artificiella klätterkonstruktioner med säkringspunkter

4 Artificial climbing structures –

Part 2: Safety requirements and test methods for bouldering walls

5 Egen översättning från Engelska

6 Punkt 5, EN 12572-1: Marking

All ACS shall be marked in a clearly visible place with a notice comprising of:

- a) name or trademark of the manufacturer;
- b) name of importer or supplier;
- c) number and date of this European Standard, i.e. EN 12572-1:2007;
- d) date of installation of the ACS;
- e) date of the next main inspection.

- c) instruktioner om hur man kommer åt insidan av varje klätterväggsdel, i förekommande fall.

G.2 Anvisningarna skall upplysa om frekvensen för inspektion av utrustningen eller dess komponenter, och skall omfatta vägledning för följande, i tillämpliga fall:

- a) rutinmässig okulärbesiktning
Den rutinmässiga okulärbesiktning tjänar till att identifiera uppenbara brister och faror på framsidan av klätterväggen, som lätt kan ses från marken utan användning av klätterutrustning. För klättervägg som används mycket eller utsätts för vandalism, kan daglig kontroll av detta slag vara nödvändig.
OBS 1 Exempel på visuell och operativa inspektionspunkter är renlighet, lösa grepp, hinder inom det fria utrymmet, att det saknas delar, onormalt slitage och andra uppenbara skador.
- b) Operativ inspektion
Den operativa kontrollen är en mer ingående inspektion för att kontrollera funktion och stabilitet av utrustningen, och för slitage på komponenter. Detta skall genomföras varje 1 till 3 månader, eller som anges av tillverkarens instruktioner. Operativa inspektioner skall dokumenteras.
Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt säkerhetspunkter och mekanismen för ledade väggar.
- c) Huvudinspektion
Huvudinspektion, enligt underhållsmanualen från den relevanta tillverkaren, görs för att upprätthålla den totala säkerheten för klätterväggen, dess grund, strukturella ram och väggytor, t.ex. effekter av väder, tecken på röta eller korrosion och eventuella förändringar i säkerheten för utrustningen som en följd av reparationer som utförts, eller tillagda eller ersatta komponenter. Huvudinspektioner skall dokumenteras.
Särskild uppmärksamhet skall ges till alla säkringssystem, den strukturella ramen och hela insidan av klätterväggen.
OBS 2 Huvudinspektionen kan kräva nedmontering av vissa delar och ersättning av säkerhetskomponenter. Denna inspektion av utrustningen bör utföras av kompetenta personer i strikt överensstämmelse med tillverkarens anvisningar.
OBS 3 Nivån på erforderlig kompetens kommer att variera med uppgiften.

G.3 Anvisningarna skall också innehålla följande uppgifter:

- a) Vid behov, serviceställen och metoder för underhåll, t.ex. smörjning, åtdragning av bultar, återspänning av linor;
- b) reservdelar skall uppfylla tillverkarens specifikationer;
- c) om särskilda avfallsrutiner krävs för viss utrustning eller delar;
- d) identifiering av reservdelar,
- e) ytterligare åtgärder som skall vidtas under inkörningsperiod, t.ex. åtstramning av fästelement, spänning av kablar, smörjning av rörliga delar;
- f) speciella platser vilka tillverkaren vill att operatören ska ägna särskild uppmärksamhet åt.

Att certifiera en klättervägg

Utifrån detta kan vi dra fram egna riktlinjer för äldre klätterväggar, som inte är byggda enligt den gällande normen.

Vid en certifiering tittar vi på följande övergripande punkter:

- a) Utbildning
- b) Väggar och golv
- c) Utrustning, lösa detaljer och allt som är eftermonterat
- d) Dokumentation, information mm
- e) Kontroll och inspektion av utrustning
- f) Övrigt (klimat, faciliteter, uppvärmningsutrymme mm)

För fullständig information angående certifiering av klätterväggar se förbundets hemsida.